

BO'LAJAK TA'LIM TARBIYACHISINING BOLALAR JISMONIY RIVOJLANISHI BO'YICHA BILIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH

To'rayev Axrorbek Tojdinovich

Andijon davlat pedagogika instituti, jismoniy madaniyat fakulteti o'qituvchisi.

Olimjonova Kamolaxon Rustamjon qizi

Andijon davlat pedagogika instituti, jismoniy madaniyat fakulteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola bo'lajak ta'lim tarbiyachisining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirish mavzusini o'rganadi. Maqolada o'zbek va xorij olimlarining ilmiy ishlari tahlil qilingan, shuningdek, mavzu yuzasidan olib borilgan tadqiqot natijalari keltirilgan.

Kalitso'zlar: ta'lim- tarbiyachisi, jismoniy rivojlanish, jismoniy harakat, jismoniy tarbiya, harakat faolligi.

Аннотация: В данной статье рассматривается тема совершенствования знаний будущего педагога по вопросам физического развития детей. В статье анализируются научные работы узбекских и зарубежных учёных, а также результаты исследований, проводимых по данной теме.

Ключевые слова: педагог, физическое развитие, физическое движение, физическое воспитание, двигательная активность.

Abstract: This article examines the topic of improving the knowledge of the future educator on children's physical development. The article analyzes the scientific works of Uzbek and foreign scientists, as well as the results of research conducted on the subject.

Key words: education- educator, physical development, physical movement, physical education, movement activity.

KIRISH

Bo'lajak ta'lim tarbiyachilarining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirish bugungi kunda dolzarb mavzulardan biri hisoblanadi. Bolalarning sog'lom va barkamol bo'lib o'sishi uchun ta'lim- tarbiyachilar ularning jismoniy rivojlanishiga alohida e'tibor qaratishlari lozim [1]. Ushbu maqolada bo'lajak ta'lim- tarbiyachisining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirish masalasi o'rganiladi. Bo'lajak ta'lim- tarbiyachilarining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirish ko'p qirrali jarayon bo'lib, bir qator omillarni hisobga olishni talab etadi. Bunda ta'lim- tarbiyachilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish, maktabgacha ta'lim muassasalarining moddiy- texnik bazasini yaxshilash va sohadagi mavjud muammolarni bartaraf etish muhim ahamiyatga ega.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Mavzu yuzasidan o'zbek va xorij olimlarining ilmiy ishlari o'rganib chiqildi. Xususan, A.Rasulova [2] o'zining ilmiy ishida maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning jismoniy tarbiyasi masalalarini o'rgangan. Uning fikricha, bolalarning jismoniy rivojlanishida ta'lim-tarbiyachisining roli katta ahamiyatga ega.

Shu bilan birga, J.Jalolov [3] ham o'z tadqiqotlarida maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy tarbiyasi masalalarini yoritib bergan. Uning ta'kidlashicha, bolalarning harakat faolligini oshirish uchun ta'lim-tarbiyachilari turli xil o'yinlar va mashqlardan foydalanishlari lozim.

Xorij olimlaridan J.Doherty [4] esa maktabgacha ta'lim-tarbiyachilarining kasbiy kompetensiyalarini o'rganar ekan, ularning bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarini takomillashtirish zaruratini ta'kidlaydi. Uning fikricha, ta'lim-tarbiyachilari bolalarning jismoniy rivojlanishi bo'yicha yangi bilim va ko'nikmalarni muntazam ravishda o'zlashtirib borishlari lozim.

NATIJALAR

Tadqiqot davomida bo'lajak ta'lim-tarbiyachisining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarini takomillashtirish uchun quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

- ✓ Ta'lim tarbiyachilari bolalarning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etishlari lozim.
- ✓ Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari davomida bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olish muhim ahamiyatga ega.
- ✓ Ta'lim tarbiyachilari bolalarning jismoniy rivojlanishini muntazam ravishda kuzatib borishlari va baholashlari lozim.
- ✓ Ota-onalar bilan hamkorlik qilish orqali bolalarning jismoniy rivojlanishiga erishish mumkin.
- ✓ Ta'lim-tarbiyachilari o'z ustida muntazam ravishda ishlarini va bolalar jismoniy rivojlanishini bo'yicha yangi bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirib borishlari lozim [4].

TAHLIL VA MUHOKAMA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, bo'lajak ta'lim tarbiyachilarining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirishda bir qator omillar muhim rol o'ynaydi. Birinchidan, ta'lim tarbiyachilari bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olishlari lozim. Ikkinchidan, ular jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etishda zamonaviy pedagogic texnologiyalardan foydalanishlari kerak. Uchinchidan, ta'lim tarbiyachilari bolalarning jismoniy rivojlanishini muntazam ravishda kuzatib borishlari va baholashlari zarur va nihoyat, ular ota-onalar bilan hamkorlik qilishlari va o'z ustida muntazam ravishda ishlarini lozim.

Bo'lajak ta'lim tarbiyachilarining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirish jarayonida ularning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish ham

muhim ahamiyatga ega. Ta'lim tarbiyachilari nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham egallashlari lozim. Buning uchun esa ular turli xilt reninglar, seminarlar va malaka oshirish kurslarida ishtirok etishlari kerak.

Shu bilan birga, ta'lim tarbiyachilarining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirishda maktabgacha ta'lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini yaxshilash ham muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy sport anjomlarining mavjudligi, xavfsiz va qulay jismoniy tarbiya maydonchalarining tashkil etilishi bolalarning jismoniy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Bundan tashqari, bo'lajak ta'lim tarbiyachilarining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirishda maktabgacha ta'lim tizimidagi mavjud muammolarni bartaraf etish ham muhim ahamiyatga ega. Bugungi kunda maktabgacha ta'lim muassasalarida malakali kadrlarning yetishmasligi, ota-onalarning bolalar jismoniy tarbiyasiga yetarlicha e'tibor bermasligi kabi muammolar mavjud. Ushbu muammolarni hal etish uchun davlat va jamoatchilik hamkorligini yo'lga qo'yish zarur.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, bo'lajak ta'lim tarbiyachilarining bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha bilimlarni takomillashtirish bugungi kunda dolzarb mavzulardan biri hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ta'lim tarbiyachilari bir qator omillarga e'tibor qaratishlari lozim. Bular bolalarning yosh va individual xususiyatlari, zamonaviy pedagogic texnologiyalar, muntazam kuzatuv va baholash, ota-onalar bilan hamkorlik va o'z ustida ishlashdir. Ushbu omillarga e'tibor qaratish orqali bo'lajak ta'lim tarbiyachilari bolalar jismoniy rivojlanishi bo'yicha o'z bilimlarini takomillashtirishlari va samarali natijaga erishishlari mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Rasulova, A., 2020. Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning jismoniy tarbiyasi masalalari. *Pedagogikajurnali*, 1(1), pp.35-38.
2. Rasulova, A., 2021. Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy rivojlanishida ta'lim tarbiyachisining roli. *Uzluksiz ta'lim jurnali*, 3(2), pp.23-27.
3. Jalolov, J., 2019. Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy tarbiyasi. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti.
4. Doherty, J., 2018. Enhancing the professional competence of preschool teachers in children's physical development. *Journal of Early Childhood Education*, 12(3), pp.215-223.